

-
- ❖ Den växtproduktiva arean en världsmedborgare har tillgång till är 1,1 ha (100 x 110 m).
  - ❖ Av den globala markarean (15,05 miljarder ha) anses
    - ❖ 11 % vara av god kvalitet för odling
    - ❖ 27 % vara för torr
    - ❖ 23 % lida av försaltning, mineralstress och försumpning
    - ❖ 22 % ha för tunt jordtäckte
    - ❖ 17 % ha permafrost

-
- ✘ Den växtproduktiva delen en människa i EU27 har tillgång till är 0,7 ha (100 x 70 m).
  - ✘ För närvarande ska den biten, med visst importstöd, försörja en halv bil inkl. dess kringkostnader och del i nödvändig infrastruktur samt personens boende, utbildning, vård, resor, tekniska faciliteter, föda och medlevande organismer.

-
- ✘ Odling kostar. För närvarande är fossil energi en större och växande post än direkt solenergi i livsmedlens produktion.
  - ✘ Insatsen av fossil energi är ca 7 gånger den energi vi får ut som föda på tallriken
  - ✘ En förklaring är att vi utnyttjar föda på allt högre s.k. trofisk nivå. Vi äter allt mer kött och andra animaliska produkter. Ett kilo animalisk torrs substans i svenskens medeldiet motsvarar exempelvis 17 kg spannmålstorrs substans.

-
- ✘ Den växtnäring som lämnar åkern i livsmedelsråvarorna förskingras i reningsverkens recipienter och deponier.
  - ✘ En absurd miss i ambitionen att utveckla en långsiktigt fungerande livsmedelsförsörjning.
  - ✘ Det krävs en ny syn på samhällets kemikalisering.

-
- ✘ I Sverige har vi enligt senaste översynen ca 2, 61 miljoner ha åkermark och ca 280 000 ha avställd eller trädad odlingsmark.
  - ✘ Nuvarande folkmängd är 9,7 miljoner. Detta ger i medeltal 0,27 ha per person och med tillägg av avställd mark ca 0,3 ha. Ett internationellt sett högt tal.
  - ✘ Vi lever dock i en union med fri rörlighet .

-
- ✘ Näringen i livsmedlens restprodukter måste återföras till odlingsmarken i hygieniskt invändningsfri form.
  - ✘ Vi måste räkna med att det viktiga växtnäringskvävet till större delen tillgängliggörs via baljväxters fixering av luftkväve.
  - ✘ Vi måste acceptera en diet med betydligt mindre inslag av animaliska produkter.

-
- ✘ Enligt Jordbruksverkets statistik kan vi i ekologisk odling förvänta oss ca 60 % av den avkastning av spannmål som konventionell odling ger.
  - ✘ För oljeväxter rör det sig om 43 % och för vall och baljväxter ca 80 %.

-
- ✘ Om vi tänker oss att med rödklöver försörja odlingen med växtnäringskväve åtgår ca 25 % av arealen.
  - ✘ På resterande 75 % får vi ca 60 % av avkastningen i traditionell spannmålsodling.
  - ✘ Sammantaget får vi således ca 45 %

-
- ✘ Växtodling med starkt begränsad tillgång till fossil hjälpenergi ger en markant minskad skörd.
  - ✘ Åkermarkens användning måste därför förbehållas livsmedelsproduktionen.
  - ✘ Det kan visas att växtolja från i första hand höstraps i huvudsak kan försörja jordbruket med drivmedel. Något därutöver kan vi alltså inte räkna med.

Sammanfattning av några nödvändiga insatser

- ✘ En "teoretisk" plan B som tar utgångspunkt i det faktiska försörjningsunderlaget
- ✘ En granskning av vilka resurser detta lämnar att disponera
- ✘ Omställningsinsatser grundade på emergetiskt betraktelsesätt
- ✘ Utbildnings- och informationsarbete

-
- ❖ I Sverige finns betydande naturresurser per capita i internationell jämförelse. Det gäller tillgång till natur, odlingsmark, vattenkraft och inte minst utrymme.
  - ✘ Födoämnesproduktionen har för närvarande god potential både när det gäller kvalitet och kvantitet. Emellertid kommer animaliekonsumtionen att behöva minskas. Mest resurskrävande är nötkött därefter fläskkött. Mjök, fågel, ägg och viss fisk är mindre resurskrävande.
  - ✘ Konkurrenten till livsmedlen är tekniska artefakter. Det kan gälla odlingsmark för drivmedelsproduktion och andra markanspråk som minskar odlingsarealen för födoämnen och annan växtproduktiv mark. Man kan på sikt inte bortse från konkurrens om baslivsmedel inom unionen.

-
- ✘ Växtnäringsåtervinningen måste utvecklas med prioritet. Problemen är främst föroreningar av skilda slag, uppsamlingsystem och transporter.
  - ✘ Infrastruktur och logistik måste utvecklas till att i sak tjäna resurshushållningen i ett lågenergisamhälle.
  - ✘ Utnyttjandet av naturresurser måste över tid anpassas till nybildningen av resurserna ifråga
  - ✘ Särskilda nyckelord: Folkbildning, skolutbildning, livskvalitetsfaktorer, omtanke, värdighet